

UNIWERSAŁ

Taynego Konfiliarza, Litewskiego Gubernatora, i różnych
Orderów Kawalera BULHAKOWA.

*Wszystkim i każdemu w Gubernii Litewskiej komu o tym
wiedzieć należy,*

34.376.IV.
O Bwieściwszy, powszechnym uwiadomieniem wszystkich Oby-
wateli Gubernii Litewskiej, Ukaz Najwyższy Jmienny JEGO
IMPERATORSKIEY MOSCI dany Rządzącemu Senatowi pod
dniem 6. Mca Lutego Roku bieżącego; mocą którego ta Gu-
bernii stała się uformowaną z dwóch naznaczonych pierw-
wielickiej i Słonimskiej, oprócz innych na ten Kray zlewa-
nych dobrodziejstw Monarchicznych, w organizacyi byłych Sąd-
owych Juryzdykcyi, Sąd i rozprawę na dawnych swoich
dostaie Prawach; mam za szczególny obowiązek pospieszać z
wykonaniem tej najwyższej JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI
woli, w wznówieniu byłych według Praw tutejszych Sądów
Ziemskich, Grodzkich i Podkomorskich, oraz nad niemi Trybu-
nału Głównego Litewskiego, pod nazwiskiem Głównego Litew-
skiego Sądu, a to stosownie do przepisanych mnie następujących Pra-
widła:

1mo. Ponieważ ustanowione Prawem tutejszym Urzędy, którym się
powierza Sądownictwo i Decyzya Spraw Cywilnych i Kry-
minalnych, od ogólnego wyboru Szlachty zależą; przeto koń-
cem naznaczenia na też Urzędy ludzi mogących posiadać pu-
bliczne zaufanie, dozwala się Obywatelom tej Gubernii, usku-
tecznić zjazd powszechny. Y dla tego wszyscy Obywatele ma-
jący nieruchome swoje własności, a ztąd i Prawo do tako-
wych Elekcyi, każdy respective położenia swojej osiadłości,
obowiązani są zebrać się do Miast Powiatowych na dzień 20.
Kwietnia, Roku idącego, starego Kalendarza.

2do. Zebrana do Miast Powiatowych Szlachta, stosownie do obrząd-
ku i Praw swoich rozpocznie, naprzód Elekcyą Marszałka, po-
tym Podkomorzego, i Chorążego, w tych tylko Powiatach gdzie
z wydarzonej śmierci czyli z innej jakiej przyczyny Urzędy
wakują, albo też gdzie Obywatele dla prawnych przyczyn ze-
chcą przemienić starych na nowych Urzędników; O takowym
zaś nowym wybraniu, równie iako i o tych Urzędnikach,
którzy za dawnymi jeszcze Elekcyami przy Exekucyi swoich
Urzędów zostają, Prezydenci przyszlą do mnie na piśmie uwia-
domienie; że nowi Urzędnicy wybrani według ich dostojności,
a starzy zostają się przy swoich Urzędach dla ich zasług; a to
zarówno ściągac się ma, do Sędziów i Pisarzy Ziemskich i
Grodzkich, względem których oddaie się Obywatelom do woli,
zostawić część tylko, albo i wszystkich teraz będących Urzę-
dników, czyli też wybrać nowych. Dla przedstawienia zaś ku
po-

Prawo 1. 1145

- potwierdzeniu na ich Urzędach Patentami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, o tych wszystkich uwiadomić mnie niezwłocznie. Reces czyli rezygnacya Urzędu aktualnie teraz posiadanego, czyniony być powinien przez składającego Urząd pierwszy przed wyżej naznaczonym dla Elekcyj terminem.
- 3to. Po ukończeniu Elekcyi pierwszy, przystąpią Obywatele do Elekcyi drugi, to jest do wybrania dwóch Deputatów do Sądu Głównego Litewskiego, jednego na Kadencyą Grodzieńską, a drugiego na Kadencyą Wileńską. Rzeczeni Deputaci tamże na miejscu Szlacheckiego zgromadzenia zaraz po ich wybraniu, wykonają przysięgę podług formy pod literą A. na wszystkie Urzędy i funkcyje w Imperium Rosyjskim przepisane; Po czém Urzędnicy Powiatowi jako to Marszałkowie, Podkomorzowie, Chorążowie, i Członki Sądów Ziemskich i Grodzkich wydadzą im świadectwo wykonanej przysięgi i podpiszą Kredensa czyli Actus Electionis; które do Akt Powiatowych wprowadzone, oddadzą Deputatom, a Prezydujący w zgromadzeniu, o nastalym ich wyborze przesyła do mnie uwiadomienie.
- 4to. Obrawszy Deputatów czyli zasiadać mających w Sądzie Głównym, wybiorą Obywatele po dwóch Assessorów do Sądu niższego Ziemskiego wymierzając swój wybór na Ludzi znaiomey zalety, cnoty, i zdadności, którzyby mogli odpowiedzieć tak powszechnemu Obywateli zaufaniu, jako też Obowiązkom swojego powołania, i aktualnie posiadali nieruchome własności; którychto wyborów Prezydujący obowiązani są przesyłać do mnie Regestra.
- 5to. Wybrani Assessorowie do zasiadania w Sądzie niższym Ziemskim odebrawszy także swoje Kredensa wykonają w onymże przysięgę podług wyżej mianowanej formy w ten czas, gdy on za osobnym uwiadomieniem będzie się rozpoczynać, a na ów czas i Kredensa ich w Akta wprowadzić należy.
- 6to. Na wyżej pomienionych Elekcyach wszyscy Powiatowi Urzędnicy jako to: Marszałkowie, Podkomorzowie, Chorążowie, Sędziowie i Pisarze Ziemscy i Grodzcy, koniecznie osobiście naydować się powinni, wzywwszy jeśliby który z nich dla przypadku choroby albo zatrudnienia obowiązkiem Urzędu swojego, przytomnym być nie mógł. A w takim zdarzeniu chory czy Urzędową czynnością zajęty obowiązany jest wcześniej uwiadomić Marszałka, a w nieprzytomności jego z okazji choroby lub podobnie zatrudnienia, następującego po nim Urzędnika, który w ten czas na pierwszey Szlacheckiey Elekcyi ma prezydować.
- 7mo. W całym obrządku tych elekcyi zachować się powinna bezstronność; ja zaś oprócz tego po dobrych Intencyach każdego, oczekiwam, że w dziele, w którym idzie o wspólne i szczególne wszystkich Obywateli dobro, przy tak licznyim Zgromadzeniu zachować się doskonały porządek, spokoynosc, i wszelka przystoynosc, i że nie tracąc czasu na insze zatrudnienia obiektu Elekcyi nie tyczące się z ukończeniem onay pospieszać będą; utrzymania zaś takowego porządku, dobrze urodzoney Szlachcie przyzwoitego, Marszałek albo kto inny w jego nieprzytomności prezydujący, powinien dostrzegać, powagą miejsca swojego przeciwne temu zdarzenia odwracać, i rzeczy do porządku należytego przyprowadzać.
- 8vo. Wybrani po Powiatach Deputaci do Sądu Głównego Litewskiego, przybywszy do Miasta Grodna; w dniu 15. Mca Maja Roku teraźniejszego według starego stylu przystąpią do wypełnienia zgod-

zgodnie z dawnemi tego Kraju Prawami, tych wszystkich obrządków, jakie przy rozpoczęciu dawnego Trybunału Litewskiego były używane; a potym wybiorą z pomiędzy siebie Marszałka, Sądu Głównego, który naznaczy Vice - Marszałka, Instygatora, i Woźnych; Następnie zaś Marszałek i Deputaci na Kadencyą Grodzieńską, wybrani odkryją zaślądanie Sądu Głównego i wybiorą Podskarbiego, po czém tak o wybraniu jako i o naznaczeniu wyż pomienionych Urzędów, tudzież odkryciu Sądu Głównego Pismem mnie uwiadomią.

9no. Stosownie do prawideł Prawem ustanowionych, na Kadencyi Grodzieńskiej wchodzić i odbywać się będą Sprawy Powiatow następnych, jako to: Lidzkiego, Grodzieńskiego, Nowogródzkiego, Słonimskiego, Wołkowyskiego, Brzeskiego, Kobryńskiego i Pruszańskiego, zastępującego miejsce bywszego Pttu Berezkiego: na Kadencyi zaś Wileńskiej; Powiatow Wileńskiego, Oszmiańskiego, Wiłkomierskiego, Braławskiego, Trockiego, Kowieńskiego, Upińskiego, Rosieńskiego, Szawelskiego i Telszewskiego.

10mo. Gdy według dawnych tutajszych Praw po skończonę Kadencyi Grodzieńskiej, rozpoczynał się Trybunał Duchowny Compositi Judici; przeto i teraz zgodnie z temiż ustawami przy końcu rzeczonę Kadencyi Grodzieńskiej, względem wyboru Deputatow do Sądu Głównego Duchownego postąpić należy tak, jak było przed tym, to jest: Marszałek Sądu Głównego, wyznaczy z niego sześciu Deputatow Swieckich, a Kapituły Duchownych, czterech Wileńska, i dwóch Zmudzka, którzy z pomiędzy siebie wybiorą Marszałka Swieckiego. Sąd Główny Duchowny po dawnemu trwać będzie w Mieście Wilnie od dnia 15. 8bra do 25. 9bra.

11mo. Obowiązki Pisarza Sądu Głównego odbywać będą Deputaci na każdę Kadencyi, Kolejją podług wyż opisanego porządku Powiatow. Rzeczeni Pisarze po dawnemu będą mogli naznaczać od siebie Regentów, od których na wierne pełnienie obowiązków Sąd Główny formą wyż przepisaną wysłucha przysięgi.

Takowy mój Uniwersał, ażeby wszystkich bez excepcyi w całej Litewskiej Gubernii doszedł wiadomości, i według niego w naznaczonych terminach wszystko było uskutecznione, zalecam ony czytać z Ambon po Kościołach, rozesłać do wszystkich Sądow Ziemskich, Grodzkich, tudzież do miéyskich Magistratów w téj Gubernii exystujących. Działo się w Wilnie dnia 1^{go} Miesiąca Kwietnia 1797. Roku.

Podpisano: Jakób Bułhakow

